

 <p>ARTHASIDDHI CLASSES</p> <p><i>The future belongs to you</i></p>	<div>ARTHASIDDHI CLASSES</div> <div>10 (English)</div> <div>Marathi-</div>	DATE: 19-11-22
		TIME: 3 hrs
		MARKS: 80
		SEAT NO: <div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div></div>

विभाग १ - गद्य

प्र.१ (अ) उता-याच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.

1 A1) i) खालील कृतीतून कळणारे लेखकाचे गुण

1

बाईला हाक मारून खिडखीतून शाल व नोटा दिल्या.

Ans. बाईला हाक मारून खिडखीतून शाल व नोटा दिल्या - मानवता, दयाभाव, सहानभूती

ii) चौकटी पूर्ण करा

1

i. या पाठात जिचा उल्लेख झाला आहे ती नदी -

ii. विश्वकोशाचे अध्यक्ष म्हणून लेखक येथे गेले -

Ans.

i. या पाठात जिचा उल्लेख झाला आहे ती नदी - **कृष्णा.**

ii. विश्वकोशाचे अध्यक्ष म्हणून लेखक येथे गेले - **वाई.**

एकदा मी पु. ल. देशपांडे यांच्याकडे काही एक निमित्ताने गेलो होतो. काम झाल्यावर मी निघण्याच्या बेतात होतो; तेवढ्यात सुनीताबाईंनी मला थांबवले व विचारले, "तुम्हाला शाल दिली तर चालेल काय?"

मी एका पायावर 'हो' म्हटले. पु. ल. व सुनीताबाई यांनी मला शाल द्यावी, हा मला मोठा गौरव वाटला. ती शाल मी माझ्या खोलीतल्या सुटकेसमध्ये ठेवून दिली. वापरली मात्र कधीच नाही.

पुढे वाईला विश्वकोशाचा अध्यक्ष म्हणून मी गेलो. तिथे नदीकाठच्या प्राज्ञ पाठशाळेच्या खोलीत मी राहात असे. खोलीच्या दक्षिणेकडील खिडक्या कृष्णनदीच्या चिंचोळ्या प्रवाहावर होत्या. थंडीच्या दिवसात एक बाई माझ्या खिडकीखालील घाटाच्या छोट्या तटावर तिचे छोटे मूल एका टोपलीत ठेवून मासे पकडण्याच्या उद्योगात होती. तिचे बाळ कडाक्याच्या थंडीने कुडकुडत रडत होते; पण आई तिकडे बघतही नव्हती. मला मात्र राहवले नाही. मी सुटकेसमधील 'पुलकित' शाल काढली, पाचपन्नास रुपयांच्या नोटा काढल्या व त्या बाईला हाक मारली. खिडकीतून ते सर्व खाली दिले आणि म्हटले, "त्या बाळाला आधी शालीत गुंडाळ आणि मग मासे मारीत बैस." या घटनेची ऊब पुलकित शालीच्या उबे पेक्षा अधिक होती.

A2) i) खालील प्रसंगी लेखकाने केलेली कृती

1

बाईचे बाळ कडाक्याच्या थंडीने कुडकुडत होते

Ans. बाईचे बाळ कडाक्याच्या थंडीने कुडकुडत होते लेखकाने शाल व पैसे दिले

ii) कारणे लिहा

1

लेखकाने मासे पकडणाऱ्या बाईला शाल दिली कारण -

Ans. लेखकाने मासे पकडणाऱ्या बाईला शाल दिली कारण **थंडीत मुल कुडकुडत होते**

A3) स्वमत

3

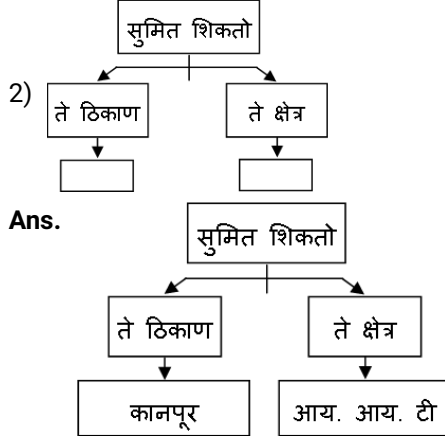
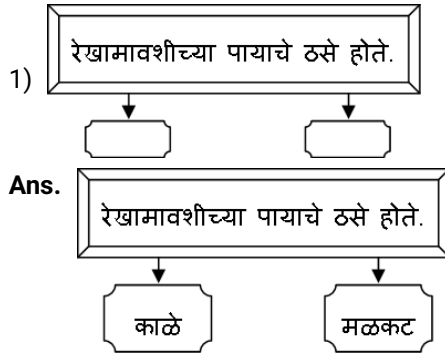
'शाल' चा वस्तुशी निगडित असलेल्या तुमच्या भावना स्पष्ट करा.

Ans. शाल हा फक्त कपड्याचा / वेशाचा भाग नसून त्याचे अनेक पैलू आहेत. शाल हे प्राथमिकतेने एखादया प्रसिद्ध व्यक्तीला, यशस्वी व्यक्तीला सन्मानाचे प्रतीक आहे. शाल हे फक्त थंडीत वापरायचे वस्त्र नसून. त्यामागे खूप मोठी भारतीय परंपरा आहे. शाल हे वस्त्र नवविवाहिता आपल्या लग्नात वापरते. याच शालीचे टोक ती नवऱ्याच्या उपरण्याशी बांधते. शाल डोक्यावर, खांदयावर घेऊन सर्वांना चरणस्पर्श करते. या शालीचा वापर शास्त्रीय गायक मैफलीत गाताना बसण्यासाठी करतात तसेच अंगावर घेण्यासाठीही करतात. शाल ह्या वस्त्राला एक पारंपारिक व सामाजिक महत्त्व आहे.

(आ) उता-याच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.

1 A1) आकृती पूर्ण करा

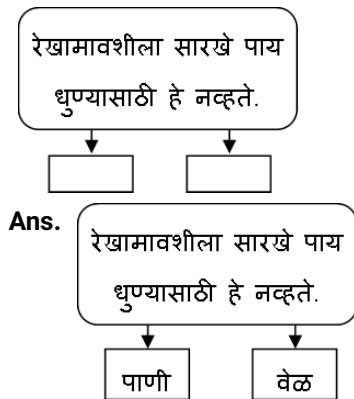
2

अभिषेकनं दार उघडलं आणि कामवाल्या रेखामावशी आत आल्या. आल्या आल्या त्यांनी किचनमधील सिंकमध्ये वाट पाहणाऱ्या भांड्यांकडे आपला मोर्चा वळवला. अभिषेकला आज उठायला उशीरच झाला होता. काल त्यांच्याकडे सुमित आला होता कानपूरहून. सुमित म्हणजे अभिषेकचा आतेभाऊ. तो आय. आय. टी. कानपूरला शिकत होता. काल संध्याकाळी सुमित आल्यापासून गप्पांसोबत सुमितच्या लॅपटॉपवर त्यानं केलेले नवे प्रोजेक्ट अभिषेक पाहत होता. त्यामुळे रात्री झोपायला दोन वाजले. “काय हो हे, तुम्हीच फरशी पुसता आणि तुम्हीच ती घाण करता?” हॉलमधून स्नेहलचा आवाज आला. अभिषेक हॉलमध्ये आला तर रेखामावशी फरशी पुसत होत्या; पण मागे त्यांच्या पायाचे काळे मळकट ठसे पुसलेल्या फरशीवर उमटले होते. स्वच्छतेची भोक्ती असलेली स्नेहल त्यामुळे त्रासली होती. रेखामावशीही बिचाऱ्या वरमल्या होत्या.

“अवो, स्नेहाताई, मी कुठं एसीत बसूनशान काम करतये बाई. शेनामातीत काम करावं लागतं! आन आमच्या वस्तीचा रस्ता बी समदा उखणलाय. समदी धूळ लागती पायास्नी. आन धा-धा मिन्टाला हातपाय धोयला येळ बी नाय आन पानी तरी कुठं हाय बक्कळ?”

A2) i) आकृती पूर्ण करा

ii) कारणे लिहा

अभिषेकला रात्री झोपायला दोन वाजले कारण

Ans. तो सुमितच्या लॅपटॉपवर प्रोजेक्ट पाहत होता.

A3) स्वमत

घरच्या स्वच्छतेत तुम्ही कशा प्रकारे हातभार लावता?

Ans. ‘स्वच्छता’ ही मानवी जीवनातील महत्त्वाचे अंग आहे. “हात फिरे तिथे लक्ष्मी वसे” अशी आपल्याकडे जूनी म्हण आहे. यानुसार स्वच्छता ही रोज व्हायला हवी. मी माझ्या घरात व घराबाहेर असे दोन कचऱ्याचे डबे ठेवले आहेत. ओला कचरा व सुका कचरा यांचे

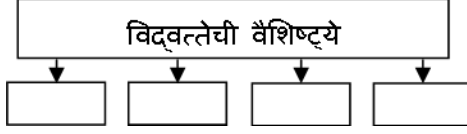
वेगवेगळे डबे आहेत. रोज सकाळी संपूर्ण घराची साफ सफाई करतो. सर्व काचा, कपाटे व वस्तू पुसून काढतो. जेवणाची भांडी व कपडे ही स्वच्छ धुतो. साफसफाई ही आमच्याकडे त्रैमासिक कार्यक्रम असतो. दर तीन महिन्यांनी संपूर्ण घर व बाहेरचा परिसर स्वच्छ करतो. मला सर्व साफ व नीटनेटके लागले स्वच्छता ह्या माझा स्वभावात आहे.

अपठित गद्य

(इ) उता-याच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.

1 A1) चौकटी पूर्ण करा

2

- Ans.** i. विद्वत्ता कोणाकडेही असो ती क्षणात मिळवता येणारी बाब नाही.
ii. विद्वत्ता जेवढ्या प्रयत्नाने मिळवाल तेवढे प्रभावी व्यक्तिमत्त्व होते.
iii. विद्वत्ता कोणी तुमच्याकडून काढून किंवा चोरून घेऊ शकत नाही.
iv. विद्वत्ता मिळविण्यासाठी खूप धनसंपत्ती खर्ची घालावी लागत नाही.

विद्वत्ता कोणाकडेही असो ती क्षणात मिळवता येणारी बाब नाही. ज्याप्रमाणे झाडाची मुळे एकदम खोल - खोल जाऊ शकत नाहीत, त्यासाठी महिने-वर्षे लागतात; परंतु जेवढी खोल मुळे असतात, तेवढा त्या झाडाचा पाया भक्कम असतो. तसेच विद्वत्तेचेही आहे. जेवढ्या प्रयत्नाने ती मिळवाल तेवढे प्रभावी तुमचे व्यक्तिमत्त्व असेल. आपल्याला एकदाच विजेसारखे चमकायचे, की सूर्यासारखे सातत्याने प्रकाशित राहायचे, हे ठरवायचे आहे. विद्वत्ता ही अशी बाब आहे, जी केवळ वेळेच्या सदुपयोगाने मिळते. बरे, तिला कोणी तुमच्याकडून किंवा चोरून घेऊ शकत नाही. ती मिळवण्यात खूप धनसंपत्ती खर्ची घालावी लागत नाही; पण एकदा ती तुमच्याजवळ आली, की संपूर्ण राष्ट्र तुमच्या लखलखत्या प्रकाशात दिपून जाते. आपला कोणी सन्मान करावा अशी भावनाच मनातून निघून जाते, सर्वजण तुमच्या सहवासात येण्यासाठी, तुमचे आदरातिथ्य करण्यासाठी आतुर असतात. थोडक्यात, विद्वत्ता तुम्हांला सर्व मिळवून देते, ज्याची तुम्ही स्वप्नातही अपेक्षा केलेली नसते.

A2) i) खालील शब्दसमूहांचा तुम्हांला कळलेला अर्थ लिहा.

1

1) विजेसारखे चमकणे

Ans. विजेसारखे चमकणे - **एकदाच प्रयत्न करणे**

2) सूर्यासारखे प्रकाशणे -

Ans. सूर्यासारखे प्रकाशणे - **पुन्हा पुन्हा प्रयत्न करत राहणे**

ii) खालील घटनेचा किंवा कृतीचा परिणाम लिहा.

1

घटना/कृती	परिणाम
i. झाडाची मुळे खोल जाणे.
ii. प्रयत्नांनी

Ans. i. झाडाची मुळे खोल जाणे. → **झाडाचा पाया भक्कम होतो.**

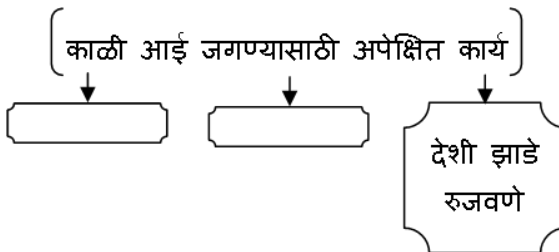
ii. प्रयत्नांनी → **व्यक्तिमत्त्व प्रभावी होते.**

विभाग २ - पद्य

प्र.२ (अ) खालील पद्याच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.

1 A1) आकृती पूर्ण करा.

2

- Ans.** i. राबवणाऱ्या हातांना पाठबळ देणे.
ii. डोंगरावर बिया उधळणे.

फुलाफुलांचे दाट ताटवे, जिथे पोचते दृष्टी

डोंगरातून वाहात येते, खळाळते हे पाणी

रंग मजेचे, रंग उदयाचे, जपून ठेवू सृष्टी...		फेनधवलशा तुषारांमध्ये, राहाल कैसे कष्टी?
		रंग मजेचे, रंग उदयाचे
धान्य देईना संगणक हा, काळी आई जगवू		मिळेल पैसा, मिळेल दौलत, यंत्रांच्या संगती
मातीमध्ये जे हात राबती, तयांस देऊ पुष्टी...		आभाळाच्या छत्राखाली, एक अनोखी तुष्टी...
रंग मजेचे, रंग उदयाचे		रंग मजेचे, रंग उदयाचे
उधळू, फेकू बिया डोंगरी, रुजतील देशी झाडे		हिरवी हिरवी मने भोवती, किती छटा हिरव्याच्या
गच्च माजतील राने, होईल आभाळातून वृष्टी...		गभरिशमी सळसळण्याच्या जगास सांगू गोष्टी...
रंग मजेचे, रंग उदयाचे		रंग मजेचे, रंग उदयाचे

A2) संकल्पनांचा अर्थ स्पष्ट करा

2

1) गभरिशमी सळसळ

Ans. पाऊस पडल्यामुळे धरतीवर सगळीकडे हिरवळ पसरली आहे. ही हिरवळ मनाला आनंद देणारी आहे अशा भावनांना गभरिशमी म्हटले आहे.

2) आभाळाचे छत्र -

Ans. आभाळातून पाऊस पडतो त्यामुळे सगळ्यांना पाणी मिळते, धान्य पिकते आभाळाचा आधार मिळतो म्हणून आभाळाला छत्र म्हटले आहे.

A3) प्रस्तुत कवितेतील शब्दांचा अर्थ लिहा.

2

- i. संगती -
- ii. छत्र -
- iii. यंत्र -
- iv. अनोखी -

Ans. i. संगती - सोबती
ii. छत्र - छप्पर
iii. यंत्र - मशीन
iv. अनोखी - वेगळी

A4) स्वमत

2

पृथ्वीला वाचवण्यासाठी काय काय करावे असे कवयित्रीला वाटते.

Ans. पर्यावरणाचे रक्षण व संवर्धन कसे करावे हे कवितेतून सांगताना कवयित्री म्हणतात - रंग उद्याचे व रंग मजेचे पाहण्यासाठी या सृष्टीला जिवाभावाने जपायला हवी. संगणक हा अन्नधान्य देत नाही. त्यामुळे मातीमध्ये राबणाऱ्या शेतकऱ्याला पाठबळ देऊन काळ्या आईची सेवा करायला हवी. डोंगरावर बिया उधळून द्याव्यात. त्यातून देशी झाडे उगवतील. दाट राने फोफावतील. त्यामुळे पावसाचा वर्षाव होऊन धरती हिरवीगार होईल. पृथ्वीला अवर्षणापासून वाचवण्यासाठी झाडे लावयला हवीत.

(आ) कवितेसंबंधी खालील मुद्द्यांना अनुसरून कृती सोडवा.

(8)

अंकिला मी दास तुझा कवितेसंबंधी खालील मुद्द्यांना अनुसरून कृती सोडवा.

- १) प्रस्तुत कवितेचे कवी/कवयित्री (१ गुण)
- २) कवितेचा विषय (१ गुण)
- ३) कविता आवडण्याची वा न आवडण्याची कारणे (२ गुण)
- ४) कवितेतून मिळणारा संदेश (२ गुण)
दिलेल्या ओळींचा अर्थ लिहा.
- ५) अग्निमाजि पडे बाळू | (२ गुण)
माता धावें कनवाळू ||२||

Ans. १) संत नामदेव

२) परमेश्वर कृपेची याचना

३) हा अभंग खूप आवडला आहे. संत नामदेवांनी विविध दृष्टान्तांतून परमेश्वर कृपेची याचना केली आहे.

माता - बाळ, पक्षीण - पिल्लू, धेनू - वासरू, मेघ - चातक, हरीण - पाडस या उदाहरणाच्या माध्यमातून परमेश्वराला आईप्रमाणे स्वतःचा सांभाळ करावयास संत नामदेव सांगत आहेत. हा अभंग काळजाला भिडतो. आईचे प्रेम व बाळाचे रक्षण या भावनेमुळे हा अभंग फार आवडतो.

४) संत नामदेवांनी विठ्ठलाला माऊली म्हटले आहे. आणि स्वतः तिचे बाळ आहोत हा आशय मांडतांना आईचे आपल्या बाळाप्रती प्रेम, बाळाला वेदना झाल्यामुळे आईची होणारी घालमेल आईशिवाय आपल्याला सांभाळणारे कोणी नाही हा संदेश या कवितेत व्यक्त होत आहे.

५) परमेश्वर कृपेची ओढ व्यक्त करताना संत नामदेव उदाहरण देतात की अग्निमध्ये सापडलेल्या आपल्या बाळाला वाचवायला एक प्रेमळ आई जशी धावून येते त्याचप्रमाणे संत नामदेव परमेश्वराच्या भेटीसाठी आतुर झाले आहेत. आपल्या मनीची ओढ व्यक्त करताना ते म्हणतात, मी तुझा दास आहे. मला सुद्धा श्री विठ्ठला आईसारखा येऊन संसाराच्या अग्नीमधून सुखरूप बाहेर काढा.

किंवा

दोन दिवस कवितेसंबंधी खालील मुद्द्यांना अनुसरून कृती सोडवा.

१) प्रस्तुत कवितेचे कवी/कवयित्री (०१ गुण)

२) कवितेचा विषय (०१ गुण)

३) खालील ओळींचा अर्थ स्पष्ट करा. (०२ गुण)

शेकडो वेळा चंद्र आला, तारे फुलले रात्र छंद झाली,
भाकरीचा चंद्र शोधण्यातच जिंदगी बरबाद झाली.

४) कविता आवडण्याची व न आवडण्याची कारणे (०२ गुण)

५) कवितेतून मिळणारा संदेश (०२ गुण)

Ans. १) नारायण सुर्वे

२) कामगार जीवनाची सुखदुःखे व्यक्त करणे.

३) दोन दिवस या कवितेचे कवी नारायण सुर्वेयांनी दुःख सहन करणाऱ्या कष्टकऱ्याच्या व्यथा मांडताना सांगितले आहे, की अपार कष्ट करत जगणाऱ्या कवीचे आयुष्य सदैव दारिद्र्य व दुःख यांनी ग्रासलेले आहे. दिवसामागून अनेक रात्री सरल्या शेकडो वेळा आकाशात चंद्र आला तौर लखलखले परंतु कवीच्या आयुष्यातील गरिबी संपली नाही. भाकरीचा चंद्र शोधण्यात म्हणजेच रोजची भूक भागविण्यासाठी कवीला कराव्या लागणाऱ्या कष्टांमुळे आयुष्याचे दिवस वाया गेले.

४) श्रमिकांच्या खडतर जीवनाचे वास्तव मांडणारी ही कविता आहे. कष्टकऱ्याच्या आयुष्यात येणाऱ्या संकटांना कवीने साध्या, सोप्या भाषेत मांडून दुःखातही आनंदाने जगण्याची मार्ग दाखवला आहे म्हणून ही कविता फार आवडली आहे.

५) दुःखात आयुष्य जगताना अनुभवांच्या शाळेत शिकून ब-यावाईट प्रसंगाच्या आगीतून शिकून निघालेला कामगार सुखदुःखे सहन करून आपले आयुष्य नव्या उमेदीने जगत निराश न होता मेहनत करणे संदेश या कवितेत मिळतो.

विभाग ३ - स्थूलवाचन

प्र. ३ खालील कोणत्याही दोन कृती सोडवा.

(6)

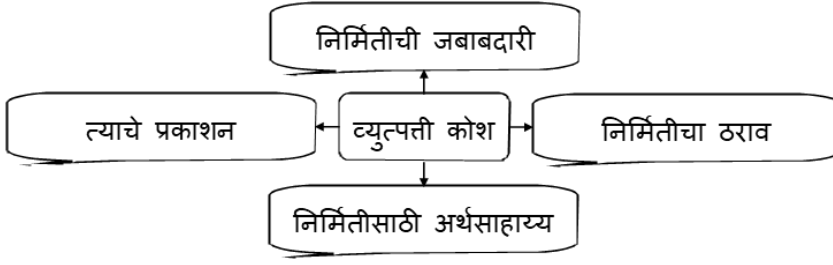
1) सूर्यास्ताच्या दर्शनाने मनात निर्माण होणा-या मानवी भावभावना स्पष्ट करा.

Ans. सूर्यास्ताच्या दर्शना वेळी मनात भीतीचे वातावरण निर्माण होते. सूर्योद्धाने प्रकाशित झालेली पृथ्वी आता अंधारात जाणार सगळीकडे होणारा पक्ष्यांचा, प्राण्यांचा व मानवाचा गलगलाट शांत होणार या विचाराने मन अस्वस्थ होते. तेजस्वी सूर्य लालबुंद होऊन ढगांच्या मागे लपायला लागतो मग रात्रीचा खेळ सुरू होतो. हा अंधार सगळ्यांना गिळून टाकेल, नष्ट करेल अशी चिंता मनाला लागून राहते.

2) मेटलायझिंग प्रक्रियेवर काम न होण्यामागची कारणे कोणती असावीत असे तुम्हांला वाटते?

Ans. मेटलायझिंग प्रक्रियेवर काम न होण्याची कारणे म्हणजे स्वतःहून कोणीही या कामाकडे लक्ष दिले नाही. यंत्रसामग्री होती, पण काम करणा-या इंजिनियरना मदतीसाठी सहकारी हवे होते. काम सुरू होण्याआधीच लोक खूप प्रकारच्या मागण्या करत. अशा या वृत्तीमुळे आतापर्यंत मेटलायझिंग प्रक्रियेवर काम झाले नव्हते.

3) खालील 'व्युपत्ती कोश' मुद्द्यांवर एक पारिच्छेद तयार करा. (7 ते 8 वाक्यांत)

Ans. 1938 साली मुंबई येथे अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलन भरले होते. स्वा. सावरकर या संमेलनाचे अध्यक्ष होते. व्युत्पत्ती कोश रचनेचे कार्य हाती घ्यावे, असा ठराव या संमेलनात मंजूर करण्यात आला. कृ. पा. कुलकर्णी यांच्यावर या कार्याची जबाबदारी सोपवण्यात आली. मुकुंदराव जयकर यांच्या आर्थिक सहकार्यामुळे व श्री दाजीसाहेब तुळजापूरकर यांनी पुरस्कृत केल्यामुळे व्युत्पत्ती कोश निर्मितीस भरीव मदत झाली. 1946 साली या मराठी व्युत्पत्ती कोशाचे पहिले प्रकाशन झाले. यानंतरही व्युत्पत्ती कोशाच्या आवृत्त्या निघालेल्या आहेत.

विभाग ४ - भाषाभ्यास

प्र.४ (अ) व्याकरण घटकांवर आधारित कृती सोडवा.

(१) वाक्यांचे प्रकार ओळखा -

(2)

- तेल आणि तळलेले पदार्थ सोडा.
- वाळवंटी प्रदेशात बहुतेक झाडांना काटे असतात.

Ans. i. आज्ञार्थी वाक्य
ii. विधानार्थी वाक्य

(२) वाक्यरूपांतर -

(2)

1) चहा गरम नव्हता. (होकारार्थी वाक्य करा)

Ans. चहा थंड होता.

2) अबब! केवढा हा साप! (विधानार्थी करा.)

Ans. हा खूप मोठा साप आहे.

(३) खालील वाक्यप्रचारांचा अर्थ लिहून वाक्यात उपयोग करा. (फक्त २)

(4)

1) नाव उज्ज्वल करणे →

Ans. नाव उज्ज्वल करणे → **नाव उंचावणे.**

वाक्य - आंतरराष्ट्रीय स्पर्धामध्ये राजसने बुद्धिबळ खेळात शाळेचे नाव उज्ज्वल केले.

2) पार करणे →

Ans. पार करणे → **अंतर कापणे.**

वाक्य - जहाज पाण्यातील अंतर वेगाने पार करत होते.

3) उत्कंठा वाढणे →

Ans. उत्कंठा वाढणे - **कुतूहल वाढणे**

वाक्य - अमोलला परीक्षेत मिळणाऱ्या गुणांची उत्कंठा वाढली होती.

(आ) भाषिक घटकांवर आधारित कृती.

(१) शब्दसंपत्ती -

(i) समानार्थी शब्द लिहा.

(1)

- मित्र -
- क्रोध -

Ans. i. मित्र - सखा
ii. क्रोध - राग

(ii) विरुद्धार्थी शब्द लिहा.

(1)

1) i. घट्ट ×
ii. परिचित ×

Ans. i. घट्ट × सैल
ii. परिचित × अपरिचित

(iii) शब्दसमुहाबद्दल एक शब्द लिहा.

(1)

i. विविध कलांचे वैशिष्ट्यपूर्ण सादरीकरण →
ii. साहित्याचे लेखन करणारा →

Ans. i. विविध कलांचे वैशिष्ट्यपूर्ण सादरीकरण → कलाविष्कार
ii. साहित्याचे लेखन करणारा → साहित्यकार

(iv) वचन बदला.

(1)

गुन्हा -
गोळा -

Ans. गुन्हा - गुन्हे
गोळा - गोळे

(२) लेखननियमांनुसार लेखन -
लेखननियमांनुसार बदल करा.

(2)

1) कथेची थोरली बहीनच म्हण हवं तर.

Ans. कथेची थोरली बहीणच म्हण हवं तर.

2) परवा सुट्टी काढून घराकडे गेलो होतो.

Ans. परवा सुट्टी काढून घराकडे गेलो होतो.

(३) विरामचिन्हे -

(2)

1) खालील वाक्यांत योग्य विरामचिन्हांचा उपयोग करा.
इतिहास भूगोल आणि नागरिकशास्त्र तिन्ही विषयांचा केवढा अभ्यास करावा लागतो

Ans. इतिहास, भूगोल आणि नागरिकशास्त्र, तिन्ही विषयांचा केवढा अभ्यास करावा लागतो.

2) विरामचिन्हांची नावे लिहा.

	विरामचिन्हे	नावे
i.	' '
ii.	!

Ans.		विरामचिन्हे	नावे
	i.	' '	एकेरी अवतरणचिन्ह
	ii.	!	उद्गारवाचक चिन्ह

विभाग ५ - उपयोजित लेखन

खालील विषयावर पत्र लिहा.

खालील निवेदन वाचा व त्याखालील कोणतीही एक कृती सोडवा.

Ans. .

किंवा

2. सारांशलेखन -

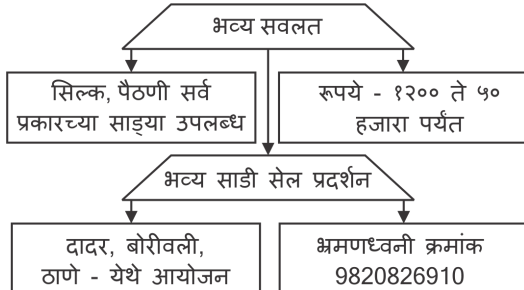
विभाग १ - गद्य प्र.१(इ) उतारा वाचा व त्याचा एकतृतीयांश एवढा सारांश तुमच्या शब्दांत लिहा.

(आ) खालीलपैकी कोणत्याही दोन कृती करा.

(10)

(१) जाहिरातलेखन (60 ते 80 शब्द)

खालील शब्दांचा आधार घेऊन आकर्षक जाहिरात तयार करा.

Ans. .

(२) कथालेखन (80 ते 100 शब्द)

खालील अपूर्ण कथा वाचा, तुमचा विचार व कल्पकतेने ती कथा पूर्ण करा.

(दिलेली अपूर्ण कथा लिहून घेण्याची आवश्यकता नाही.)

फार फार वर्षांपूर्वीची गोष्ट आहे. रामपूर नावाच्या गावात श्रीधर नावाचा जमीनदार राहत होता. जवळ- जवळ अर्धे गाव त्याच्या मालकीचे

होते. भरपूर नोकर त्याच्या शेतात राबत होते. तो नोकरांशी अतिशय प्रेमाने वागे. त्यांना वेळेवर पगार देई. तरीही तो एका चित्तेने ग्रासलेला होता. इतके नोकर असताना आपल्याला उत्पन्न कमी का मिळते? हे त्याला समजत नव्हते. श्रीधरचा एक जीवाभावाचा मित्र होता. त्याचे नाव वासुदेव होते. श्रीधरच्या आयुष्यात कोणतीही समस्या निर्माण झाली की तो वासुदेवशी चर्चा करत असे. शेतावर इतके नोकर असताना उत्पन्न कमी कसे? हा विषय सुद्धा चर्चेसाठी आला.

Ans. .

(३) बातमीलेखन (८० ते १०० शब्द)

आदर्श विद्यालय, नगर या शाळेत क्रांति ज्योती सावित्रीबाई फुले यांची पुण्यतिथी ३ जानेवारीला साजरी करण्यात आली.

Ans. .

(इ) लेखनकौशल्य

(८)

खालील लेखनप्रकारांपैकी कोणत्याही एक कृती सोडवा. (शब्दमर्यादा १०० ते १२० शब्द)

१)

माझ्या शाळेतील स्नेहसंमेलन :

Ans. .

२) नदीचे आत्मवृत्त :

Ans. .

३) विज्ञानाचे महत्त्व -

मुद्दे -

विज्ञान हेच वरदान - माणसाचे सामर्थ्य विज्ञानाने वाढेल - गती, कान व डोळे यांच्या शक्तीत वाढ - यंत्रमानव - वैद्यकीय क्षेत्रातील प्रगती - शेवट.

Ans. .